

En förskola på vetenskaplig grund

Systemtematiskt kvalitetsarbete i förskolan

Karin Renblad, Docent i ped./Kvalitetsamordnare Habo kommun

Jane Brodin, Professor i ped.

Högskolan för Lärande och Kommunikation i Jönköping

En skola på vetenskaplig grund, HLK, 22-23 oktober

Projektet - syfte och fokus

- Ett treårigt samverkansprojekt mellan Högskolan för Lärande och Kommunikation (HLK) och Habo Barn- och utbildningsförvaltning (åren 2011-2014)
- Syfte – Att i samverkan mellan plattformen för förskoleforskning och kommunen utveckla en starkare koppling mellan verksamhet, utbildning och forskning.
- Fokus- Hur kan förskolan utveckla det systematiska kvalitetsarbetet utifrån sitt uppdrag i den reviderade läroplanen?

Delstudier

- Förskolechefers reflektioner kring den reviderade nationella läroplanen för förskolan i Sverige (*Lpfö98/10, Barn i behov av stöd, Kvalitet och förskolechefens uppdrag*)
- Förskolepersonals syn på den reviderade läroplanen och kvalitet i förskolan. En internationell jämförelse om förskolepersonals uppfattningar om kvalitet i förskolan (Bulgarien, Sverige och Österrike)
- "Låt oss läsa en bok" Högläsning i förskolan som kvalitetshöjare för barns språkutveckling. - Utvärdering av ett Språkutvecklingsprojekt på förskolorna i en kommun.
- Kan pedagogisk dokumentation vara ett stöd i förskolan att synliggöra barns lärande? Forskningscirkel med personal i förskolan
- Forskningsverkstad som metod för en förskola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Publikationer

- Brodin, J.*, Hollerer, L.** , Renblad, K.* , & Stancheva - Popkostadinova, V.*** (in press). Preschool teachers understanding of quality in preschool A comparative study in three European countries.
- Brodin, J. & Renblad, K. (2014). Early Childhood Educators` Perspectives of the Swedish National Curriculum for Preschool and quality work. *Early Childhood Education Journal*, Vol. 42,No4.
- Renblad, K. & Brodin, J. (2014). Does the quality in preschool affect children's health and wellbeing? *International Journal of Child and Adolescence Health*, 7(1),
- Renblad, K. & Brodin, J. (2014). Behövs specialpedagoger i förskolan? *Socialmedicinsk tidskrift*
- Brodin, J. & Renblad, K. (2013). Reflections on the revised national curriculum for preschool in Sweden. Interviews with the heads. *Early Child Development and Care*, 184(2), 306-321.
- Renblad, K. & Brodin, J. (2013). Låt oss läsa en bok. Ett språkutvecklingsprojekt i förskolan i Habo Kommun. *SCIRA Läsning*, 38(2), 8-11.
- Renblad, K. & Brodin, J. (2013). Preschool heads' and staff members' opinions of the Swedish national curriculum for preschool in Sweden. In *Collection of Articles of the Second Annual International Scientific Conference Early Childhood Care and Education*, December 2012. [CD]. Moscow: Ministry of Science and Education.
- Renblad, K. & Brodin, J. (2012). Kvalitén i förskolan påverkar barns välbefinnande. Några förskolechefers syn på den nya läroplanen och kvalitet i förskolan, *Socialmedicinsk tidskrift*, 4-5, 416-424.

Läroplan för förskolan

- År 1998 fick Sverige sin första nationella läroplan för förskolan
- Förskolan blev en del av det allmänna utbildningssystemet
- År 2010 reviderades läroplanen och trädde därefter i kraft den 1 juli

Kvalitet

Hur man ser på möjligheten att definiera kvalitet varierar

- Vissa forskare anser att kvalitet är en subjektiv upplevelse (ex Moss, Dahlberg, & Pence, 2000).
- Andra forskare anser att man kan komma överens om vad som är kvalitet och definiera det utifrån kunskaper om vad vilka betingelser som främjar barns lärande och utveckling (ex Sheridan & Pramling Samuelsson, 2009).

Kvalitet och systematiskt kvalitetsarbete i förskolan

Skolverkets definition av kvalitet

- Verksamheten uppfyller nationella mål och svarar mot de krav som följer av lagar och andra föreskrifter (d.v.s alla barn/elever ska ges möjlighet att med eller utan särskilt stöd nå målen).
- Kvalitet i förskola/skola och fritidshem granskas utifrån verksamhetens förmåga att arbeta utifrån läroplaner, kursplaner samt andra lagar och förordningar
- Verksamheten ska vila på vetenskaplig kunskap och beprövad erfarenhet

Förskolechefens nationella uppdrag

Ledningsansvaret har stärkts i skollagen
(2010:800)

Syfte:

- stärka förskolans ställning som en del i utbildningssystemet samt
- stärka kvalitén och likvärdighet i verksamheterna.

Delstudie 1- Förskolechefens reflektion kring den reviderade läroplanen

Syftet var att ge förskolecheferna möjlighet att reflektera kring den reviderade läroplanen samt studera hur de tolkade den.

Fokus var på:

- chefernas syn på den reviderade läroplanen
- systematiskt kvalitetsarbete i förskolan
- förskolechefernas roll och ansvar

Metod Studie 1 - Fokus grupper

Förskolecheferna vid 11 förskolor

- Fyra bandade fokusgruppsmöten (vardera på två timmar) leddes av en moderator och transkriberades ord för ord och redovisas i narrativ form
- Fokus var på chefernas reflektioner på läroplanen och hur förskolans aktiviteter skulle kunna förbättras utifrån läroplanens mål, dvs. det förstärkta pedagogiska uppdraget

Frågeguide tema 1

Den reviderade läroplanens betydelse för förskolans utveckling

- Statens intentioner
- Livslångt lärande
- Förskollärarens särskilda ansvar
- Bedömning - analys och synliggörande av barns lärande
- Samverkan med förskoleklass, skola och fritidshem
- Förskolechefens ansvar och möjligheter att stödja arbetet

Resultat – Läroplanen

- Positiv syn på den nya läroplanen och dess betydelse för förskolans fortsatta utveckling
- Upplever att den har ett tydligare fokus på lärandet
- Viktigt att lägga grunden till barnens *lust* för det livslånga lärandet (tryggt, roligt och lärorikt)
- Svårt att diskutera kring frågan om bedömning/analys av barns lärande. Konstaterade dock att det görs i olika sammanhang men lyfts inte upp till ytan (IUP)
- Behov av att utveckla samverkan – såg vissa svårigheter

Resultat - Läroplanen forts

Viktiga faktorer för att leva upp till läroplanens mål ansågs vara:

- kompetent personal
- personalens attityder och värderingar
- systematiskt kvalitetsarbete
- pedagogisk planering

Frågeguide tema 2

Kvalitet:

- Att definiera kvalitet
- Kvalitet i förskolan - hur kan den ses?
- Hinder för kvalitetsutvecklingen
- Faktorer som är viktiga för kvalitén

Resultat - Kvalitet

Förskolecheferna definierade kvalitet baserat på:

- Excellent förskolläroarutbildning
- Förskolläroarnas ledarskap i barngruppen
- Personalens förmåga att använda resurserna på ett bra sätt
- Struktur i vardagen
- Pedagogisk planering och process
- Resultat – att barnen mår bra, trivs, lär och utvecklas
- Samarbete på olika nivåer

Frågeguide tema 3

Förskolechefens uppdrag och ansvar:

- Att stödja arbetet med att utveckla en pedagogik där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet
- Hur kan du som förskolechef systematiskt och kontinuerligt följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten?

Resultat – Förskolechefens uppdrag och ansvar

Förskolecheferna definierade sitt uppdrag och ansvar på följande sätt:

- Ha kunskaper om och förståelse för uppdraget, dvs. läroplanen
- Ha ett övergripande ansvar för det systematiska kvalitetsarbete för att kunna förbättra förskolan
- Ha ett övergripande ansvar för utvärdering, uppföljning av förskolans förutsättningar att stödja barns utveckling

Projektets bidrag till teori och praktikutveckling

Teori:

Fem internationella publikationer och

Tre nationella

Praktik:

Utveckling av det pedagogiska ledarskapet

Teman för fortsatt förbättringsarbete